

Verdensmarkedet og mat

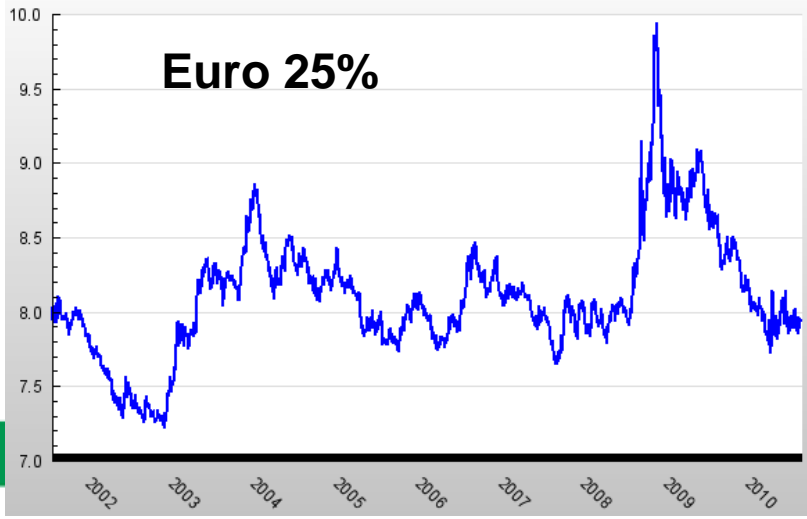
Johnny Ødegård
Norske Felleskjøp

Det svinger (eller er det panikk ??)

Hvetepris Chicago + 4-500%

Valutakursutvikling EUR/NOK
01.09.2001 - 27.09.2010

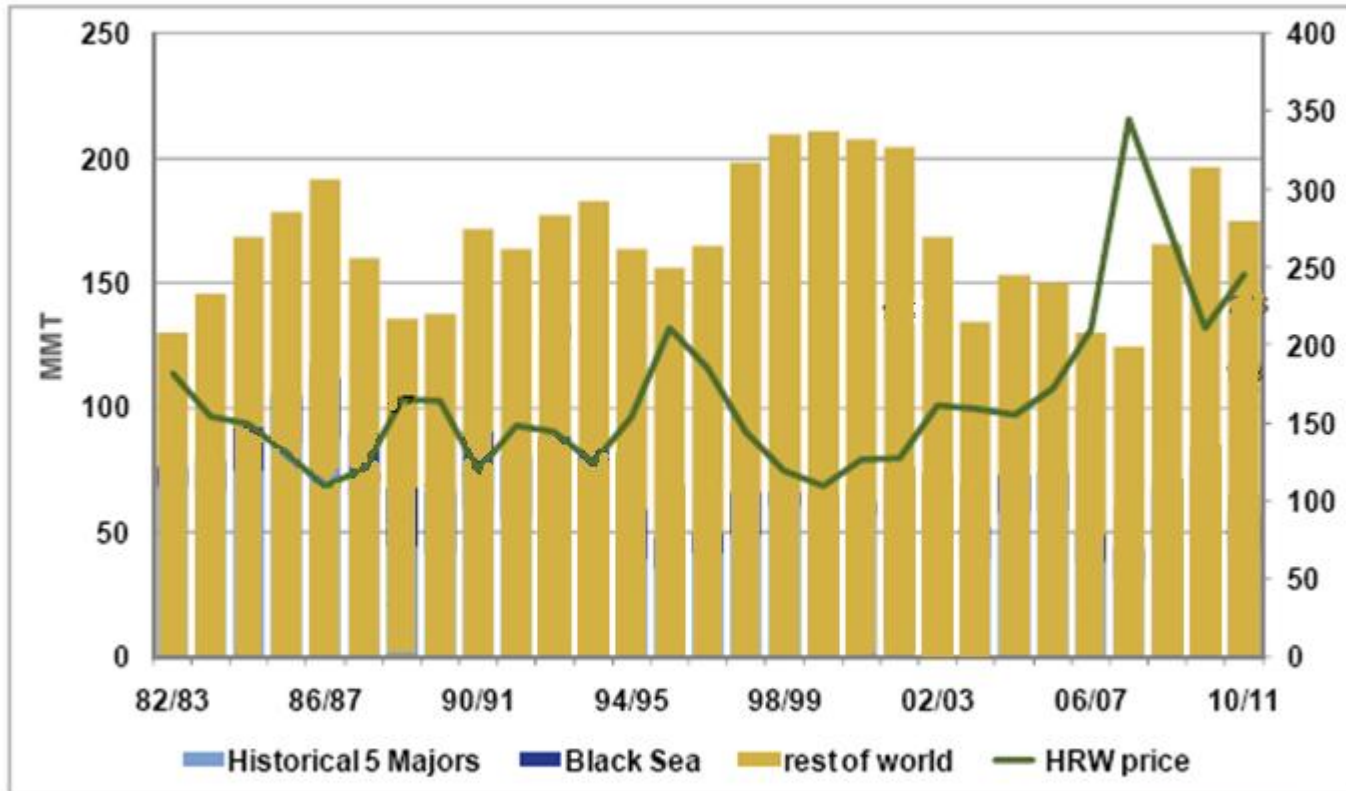

Baltic Exchange Panamax Index

Chart created with NeoTicker EOD © 1998-2007 TickQuest Inc.

Global Ending Stocks and Price

U.S. WHEAT ASSOCIATES
The world's most reliable choice.

ZOOM LINE PERIOD EDIT STUDIES

CWCD Wheat (W, CBOT) Monthly Chart

Open 261,5 High 278,75 Low 255,25 Close 277,75

Date 30 Sep 90 Volume 986 517

©roberthoffman.com

Advarsel! Vindu for tilleggsprogram.

Levende optatt av det

Felleskjøpet

Prisene styres av rykter og værmeldinger

Torbjörn Iwarson är chef för råvaruhandel på Handelsbanken och medverkar regelbundet med marknadskrönikor på ATL.nu.

Måndag 1 november 2010

Vete

Matif:s novembertermin står i 223 €/ton efter att stigit med hela 7 procent under veckan.

Vetemarknadens fundamenta har senaste tiden blivit överskuggat av utvecklingen för andra jordbruksprodukter. Begränsad tillgång till tillgängliga lager global och en dålig start för höstsått vete i USA kommer sannolikt ge stöd för en ordentlig riskpremie fram till midsommar

2011. Den första "**crop rating**" för vetet för skörd nästa år kom in på 47 procent Good/Excellent. Det är den **lägsta siffran i modern tid**.

Får vi en dålig skörd på norra halvklotet nästa år så kommer priset sannolikt att gå upp till rekorden från 2008 då stressade konsumenter drev på en ordentlig prisuppgång.

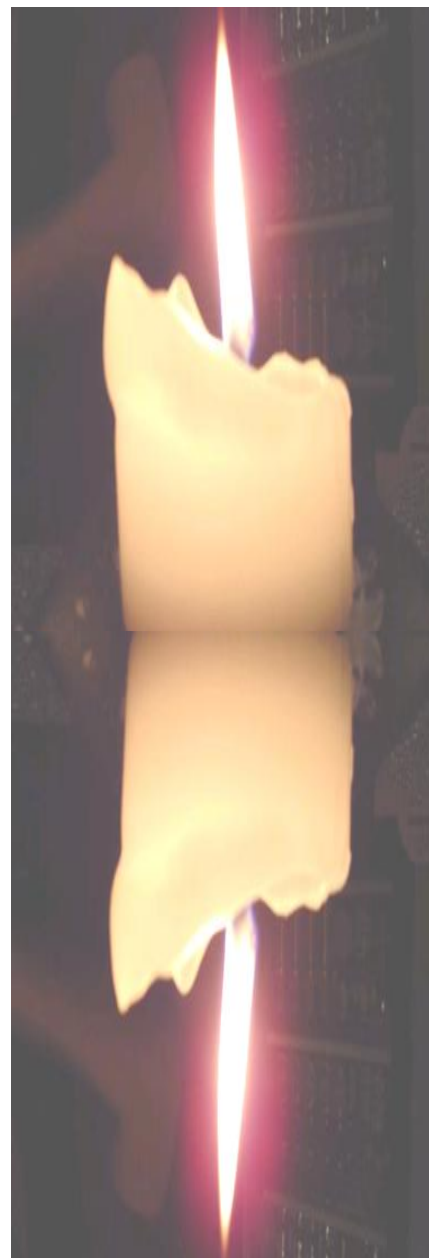
Det har gått rykten om att **Kina köpt 2 mt av Australiensiskt vete till sina strategiska lager**, men det är inte bekräftat. Det har regnat så mycket i Australien att en hel del vete väntas bli klassat som fodervete. Regnet är en effekt av La Niña.

Det är fortsatt varmt väder i Ryssland och vetet växer bra, men skulle vädret slå om till kallt plötsligt så finns inget skyddande snötäcke och när det dessutom är torrt kan det bli skador.

Drivkreftene globalt

– om å brenne sitt lys i begge ender

- **+70-80 millioner flere mennesker** hvert år
- **300 millioner dekar** dyrket jord ødelegges hvert år
- Endret forbruksmønster og **økt kjøttforbruk**
- **Høyere energipris** gir høyere kostnader og økt bruk av areal til **energiproduksjon**
- **Urbanisering** gir nedbygging av areal og mindre selvforsyningsjordbruk
- **Klimaendringer** gir større uforutsigbarhet

Befolkningsvekst

Mandag 8.november 07:50

Folketallet i Norge akkurat nå:

4 9 0 9 1 2 9

Folketallet i verden akkurat nå:

6 8 8 0 2 5 1 5 5 6

Kilde: US Census

Onsdag 18.november 08:50

Folketallet i Norge akkurat nå:

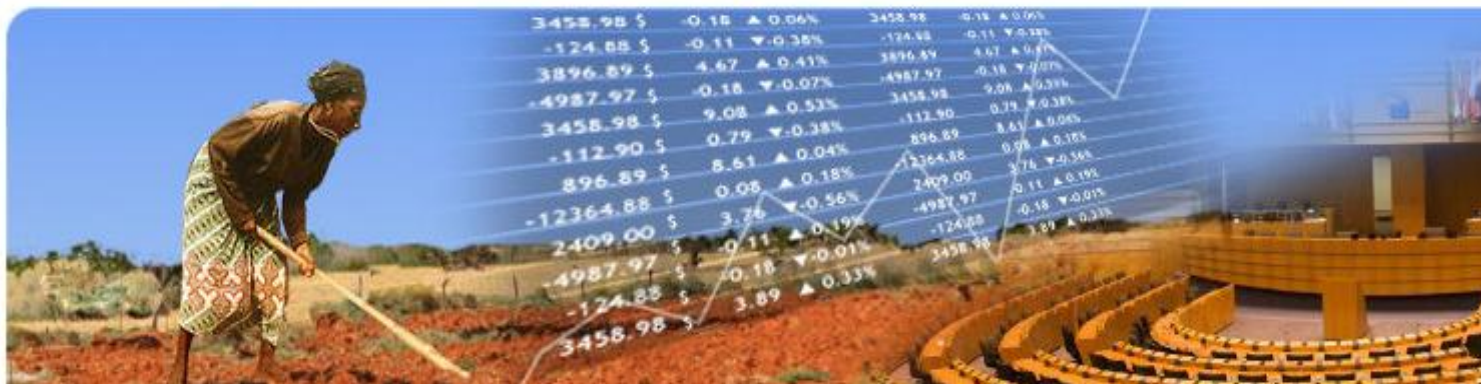
4 9 1 0 6 0 0

Folketallet i verden akkurat nå:

6 8 8 2 1 4 4 5 1 9

Kilde: US Census

<http://www.ssb.no/befolkning/>

New Report: Access to Land and the Right to Food

[21 October] NEW YORK - Today, Olivier De Schutter presented his new report on access to land and the right to food at the 65th General Assembly of the United Nations (Third Committee).

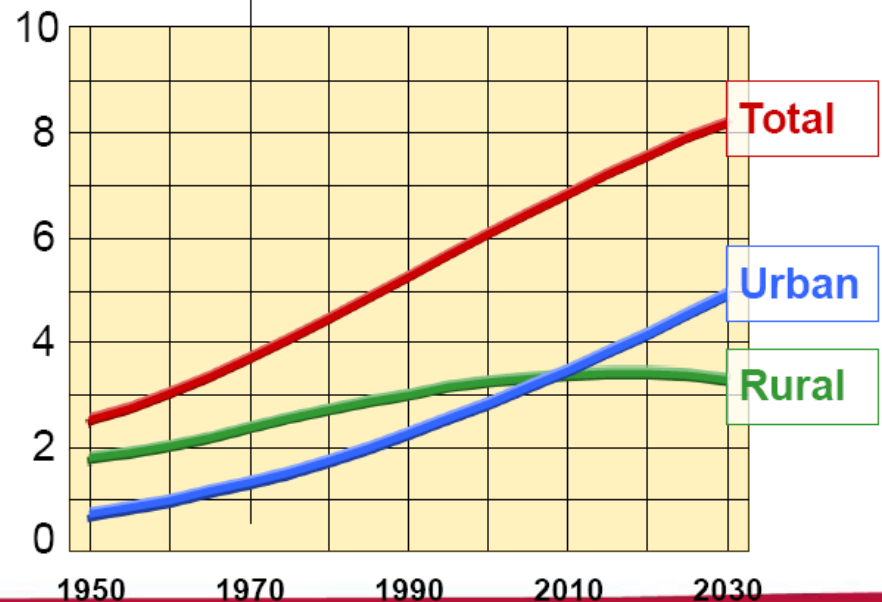
The report shows that up to 30 million hectares of farmland is lost annually due to environmental degradation, conversion to industrial use or urbanization. A trend exacerbated by the expansion of agrofuels and the speculation on farmland.

Vi mister 250-300 millioner dekar jordbruksland årlig (30 ganger hele Norges jordbruksareal)

Urbanisering

- Økt nedbygging
- Redusert selvforsyning
- Mer avhengig av handel

Population in billion people

- Økt konfliktpotensiale

Mindre: Beholdningen i verdens hvetelagre har ifølge Bloomberg sunket til i overkant av 173 metriske tonn før innhøstingen i 2011. FOTO: COLOURBOX

11.11.2010 • LANDBRUK

FN frykter nye matoppør

Matprisene øker til nivået de lå på under den globale matkrisen i 2008.

Filip Roshauw
redaksjonen@nationen.no

Levende opptatt av det

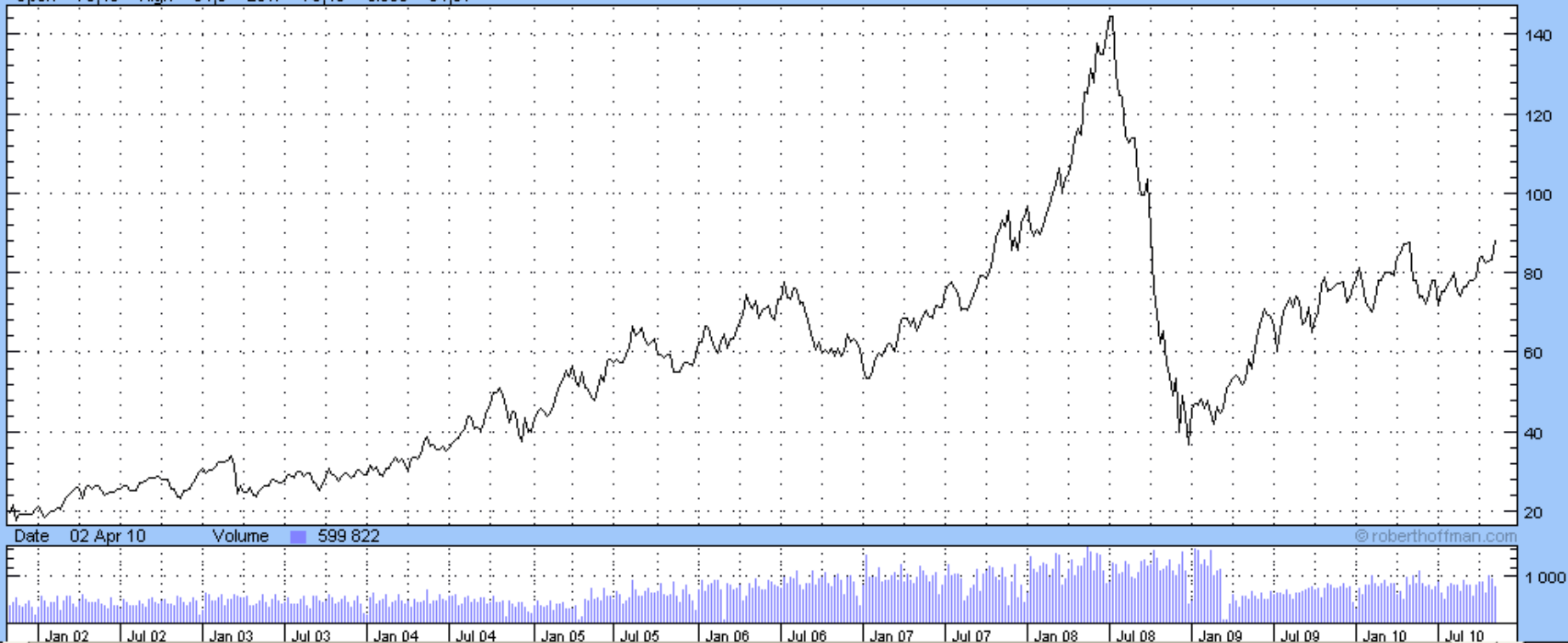

Felleskjøpet

Oljepris 2002-2010

BCC1 Brent Crude Oil (LO, IPE) Weekly Chart

Open 79,48 High 84,5 Low 79,48 Close 84,01

Levende optatt av det

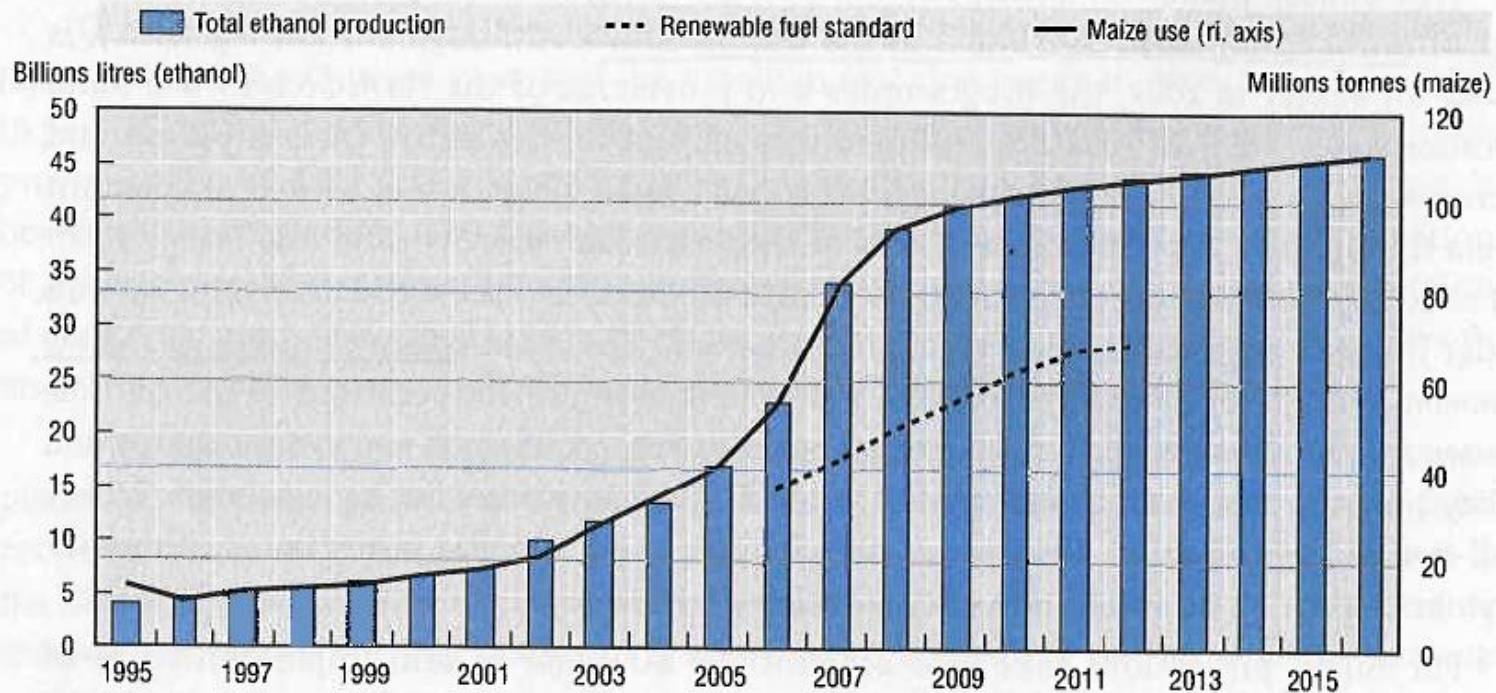
Felleskjøpet

Oljepris og matpris

- Det krevers energi for produsere gjødsel og andre innsatsfaktorer .
- Det kreves energi for å bearbeide jorda, vanne og høste avlinger.
- Det kreves energi for å transportere mat.
- Høyere energipris gir høyere produksjonskostnader
- Energiproduksjon er alternativ anvendelse av arealene
- Nye arealer krever ofte større energiinnsats enn eksisterende (avstand, vannbehov osv)

Bioetanol

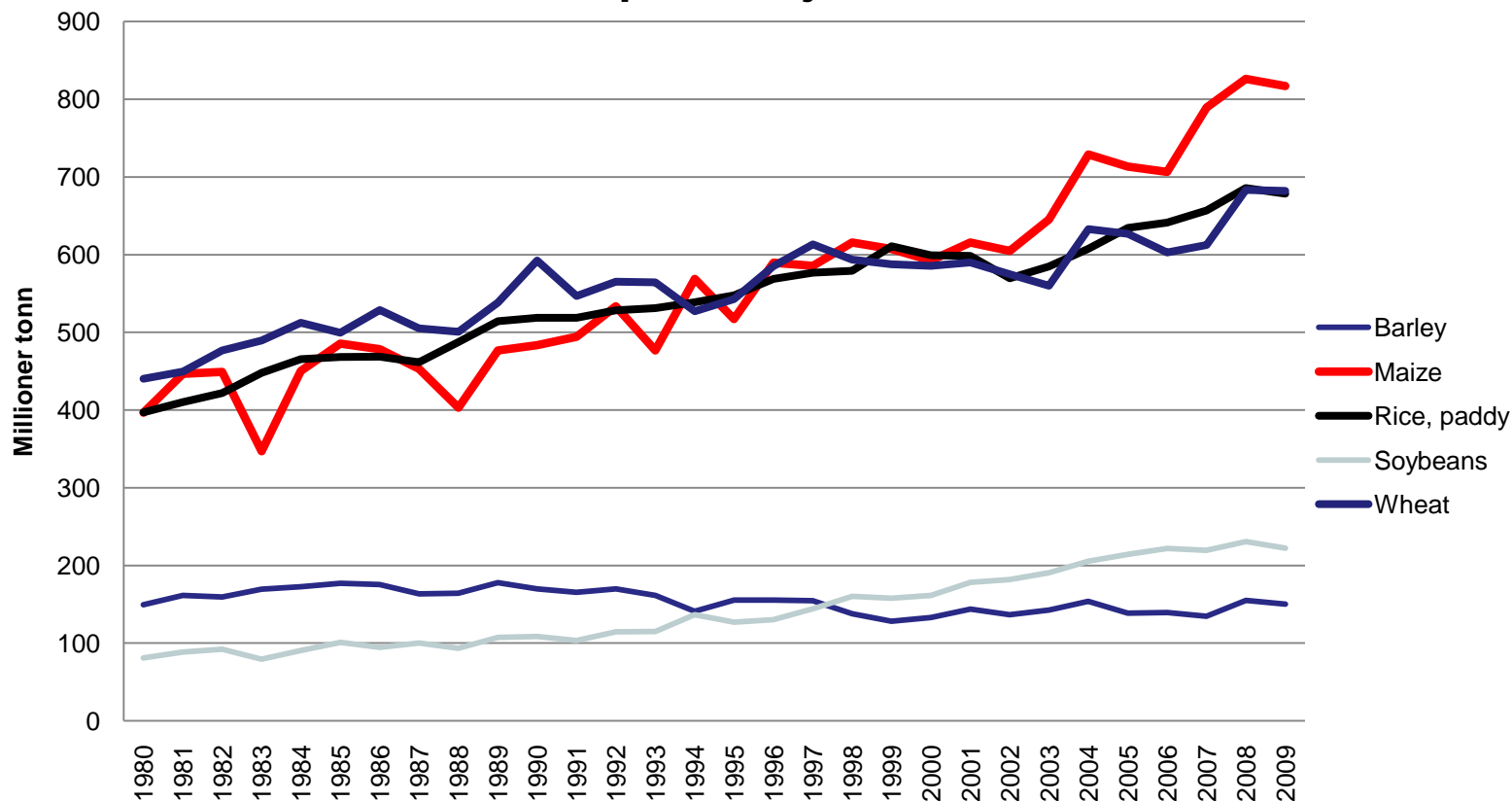
Figure 1.2. **Expansion of US ethanol production and corresponding use of maize**

Source: ERS.

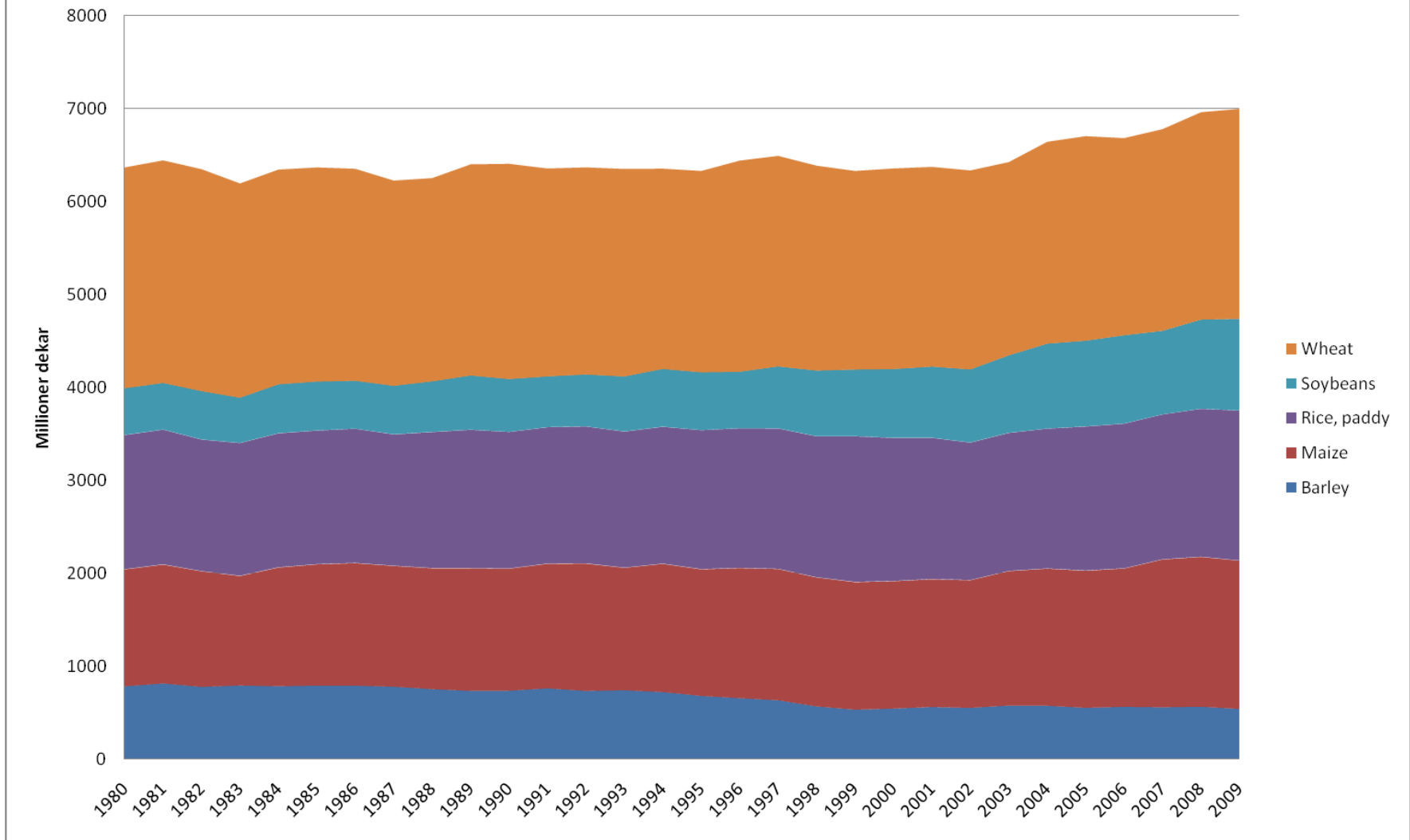
Det har jo gått bra så lang

Samlet produksjon i verden

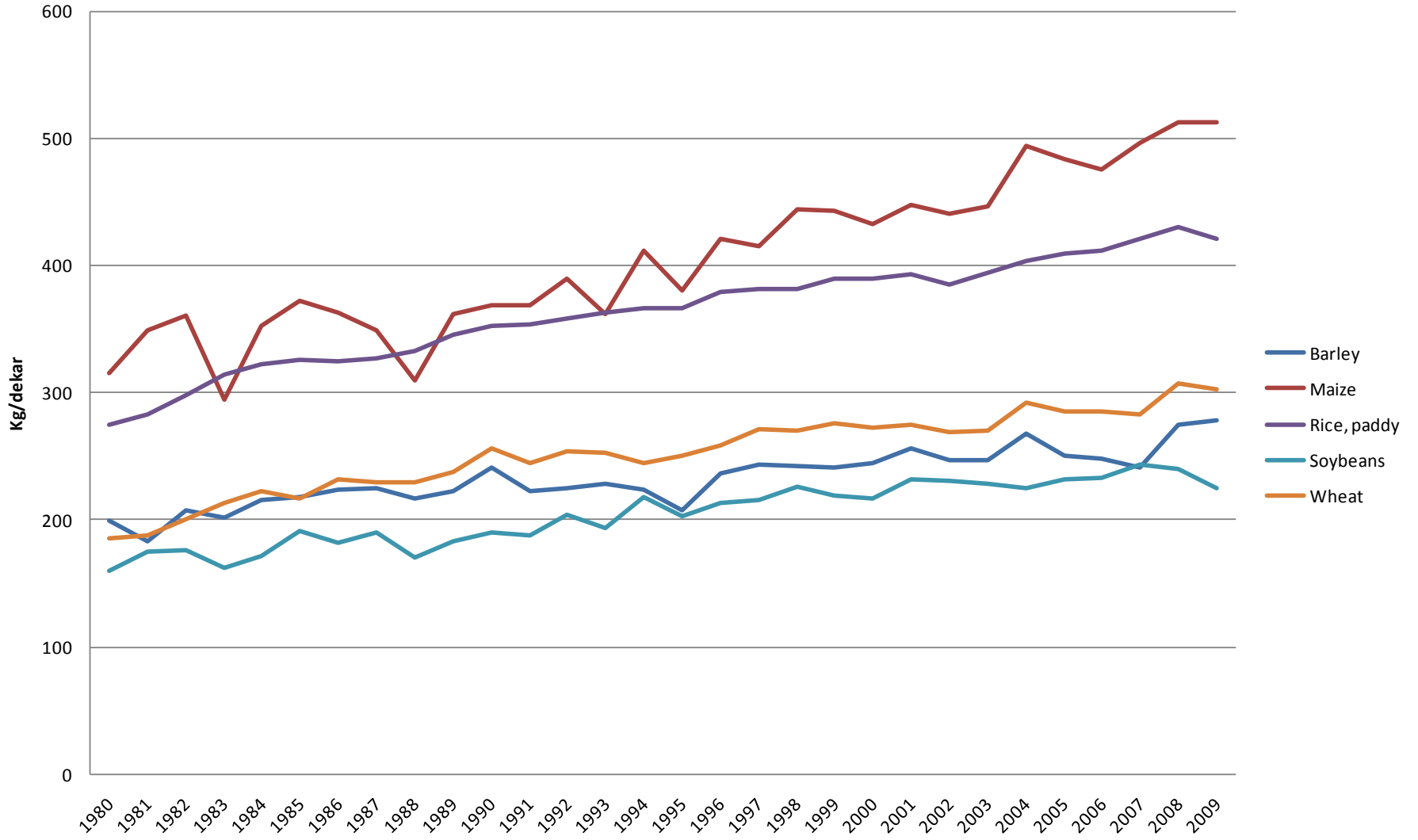
70-80% vekst i volumet

Areal

7-8% vekst i arealet

Avlingsnivå

Vi har høstet de eplene som henger lavest

- **Jordbruksarealet.....**
- **Produktiviteten,**
- **Billig energi...**
- **Vanning...**
- **Klima ??**

Utviklingen i verdensmarkedene

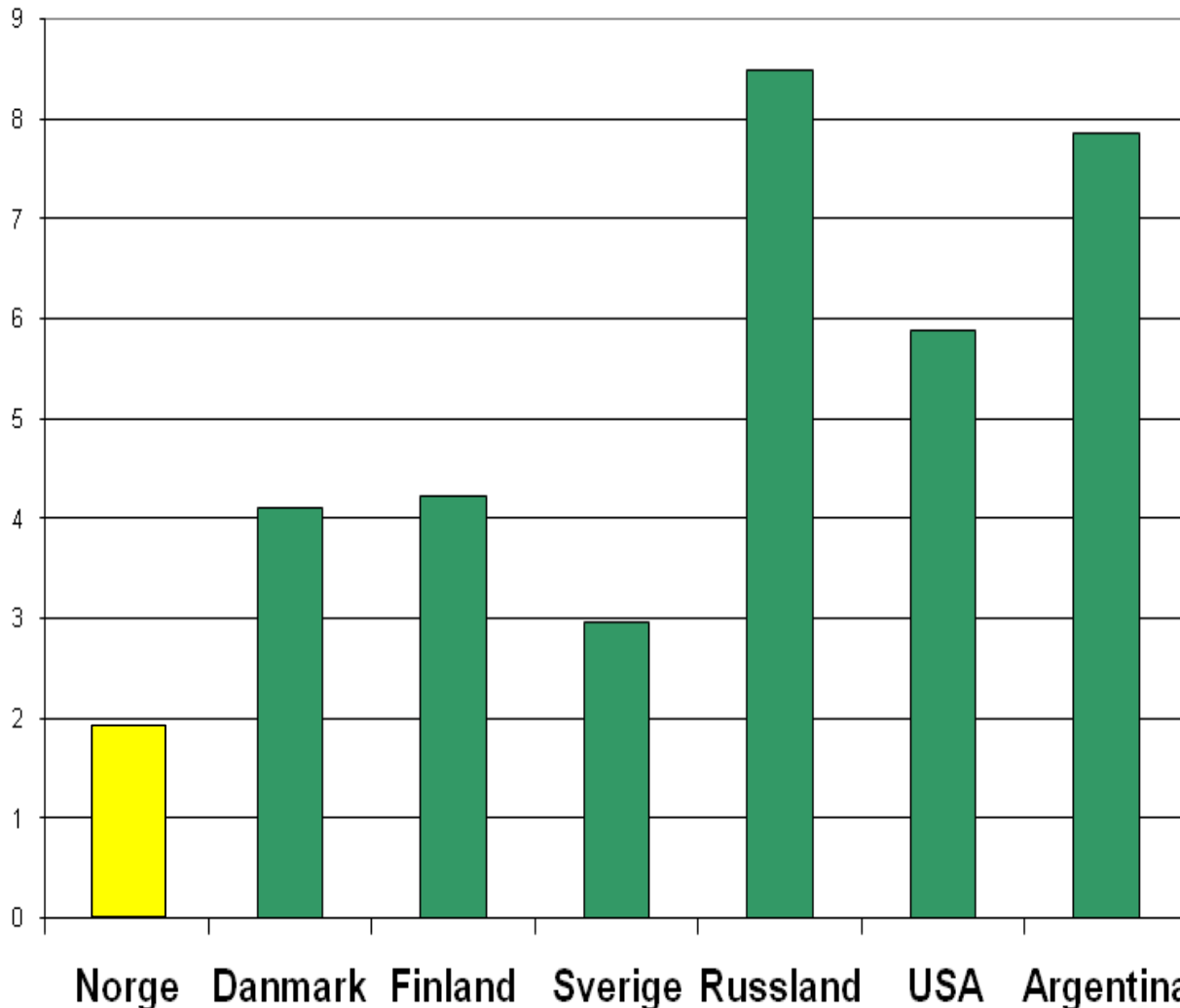
- Spørsmål 1 Hvordan blir velstandsutviklingen i Asia ?
- Spørsmål 2 Hva blir energiprisen framover?
- Spørsmål 3 Hvordan vil en fordele stadig knappere ressurser

- Asia tar gradvis over- gradvis økning i energi-, mat- og råvarepriser
- Ny og billig energikilde
- Full økonomiske nedsmelting

Betyr det noe for oss?

Utviklingstrekk i Norge

Fulldyrka areal i ulike land (dekar pr innbygger)

Levende optatt av det

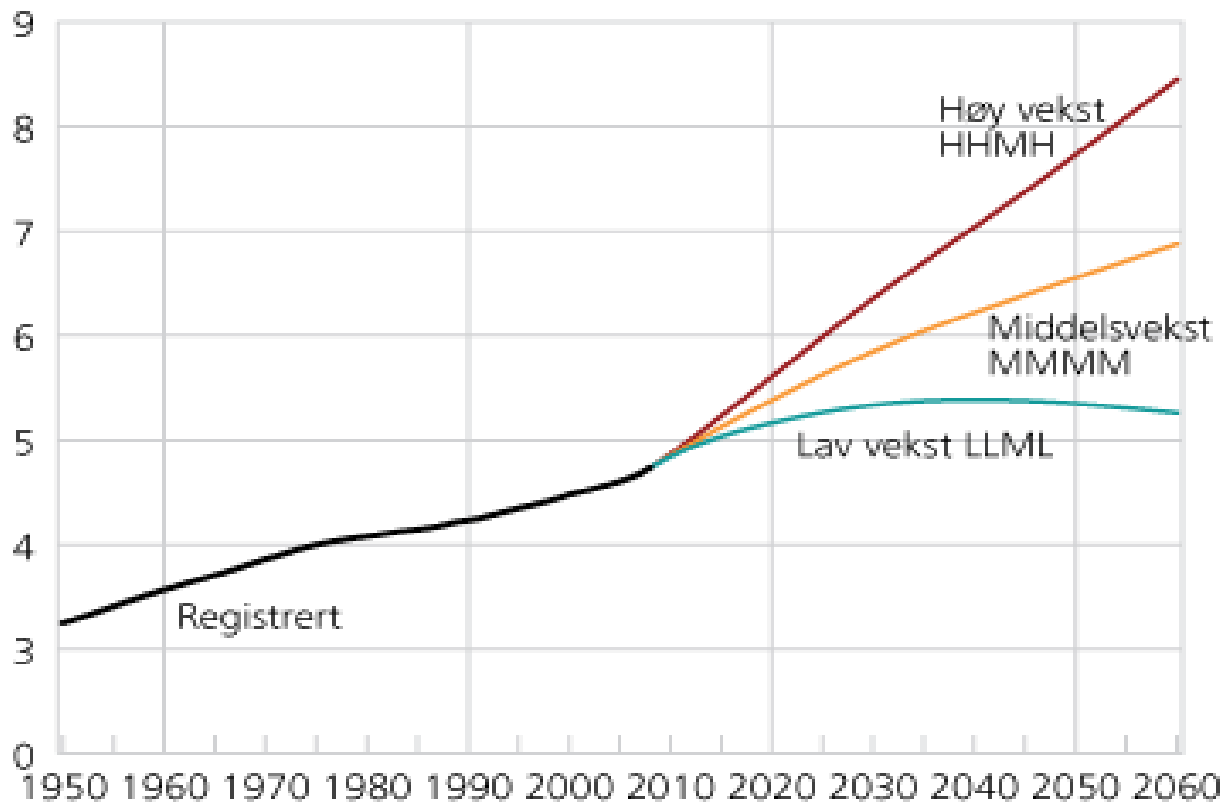

Felleskjøpet

Behov for økt matproduksjon

Folkemengden 1950-2060

Antall i millioner

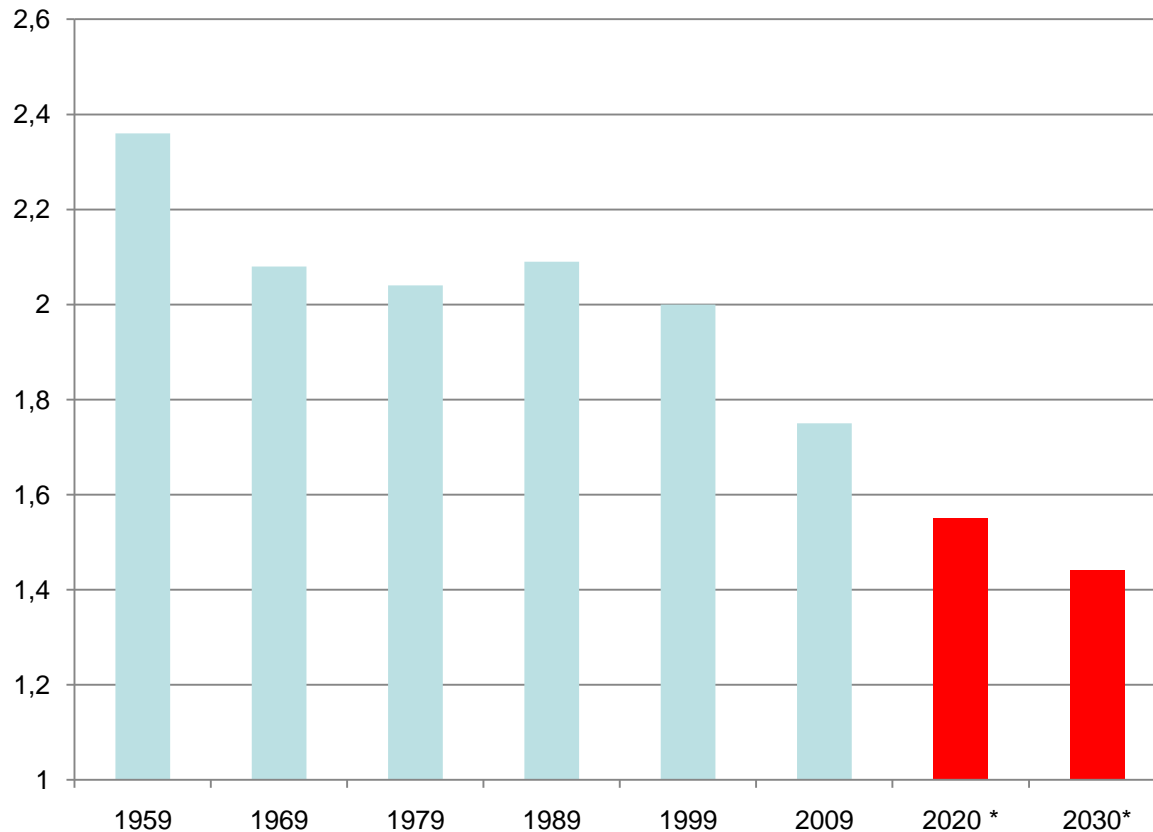
Middelalternativ:

4,8 mill i 2010

5,3 mill i 2020

5,8 mill i 2030

Utvikling i fulldyrket areal pr innbygger

* DERSOM vi klarer å stoppe arealavgangen

Levende opptatt av det

Akkorden

Vi må

- produsere **mer mat** i Norge
- produsere **mer fôr** i Norge

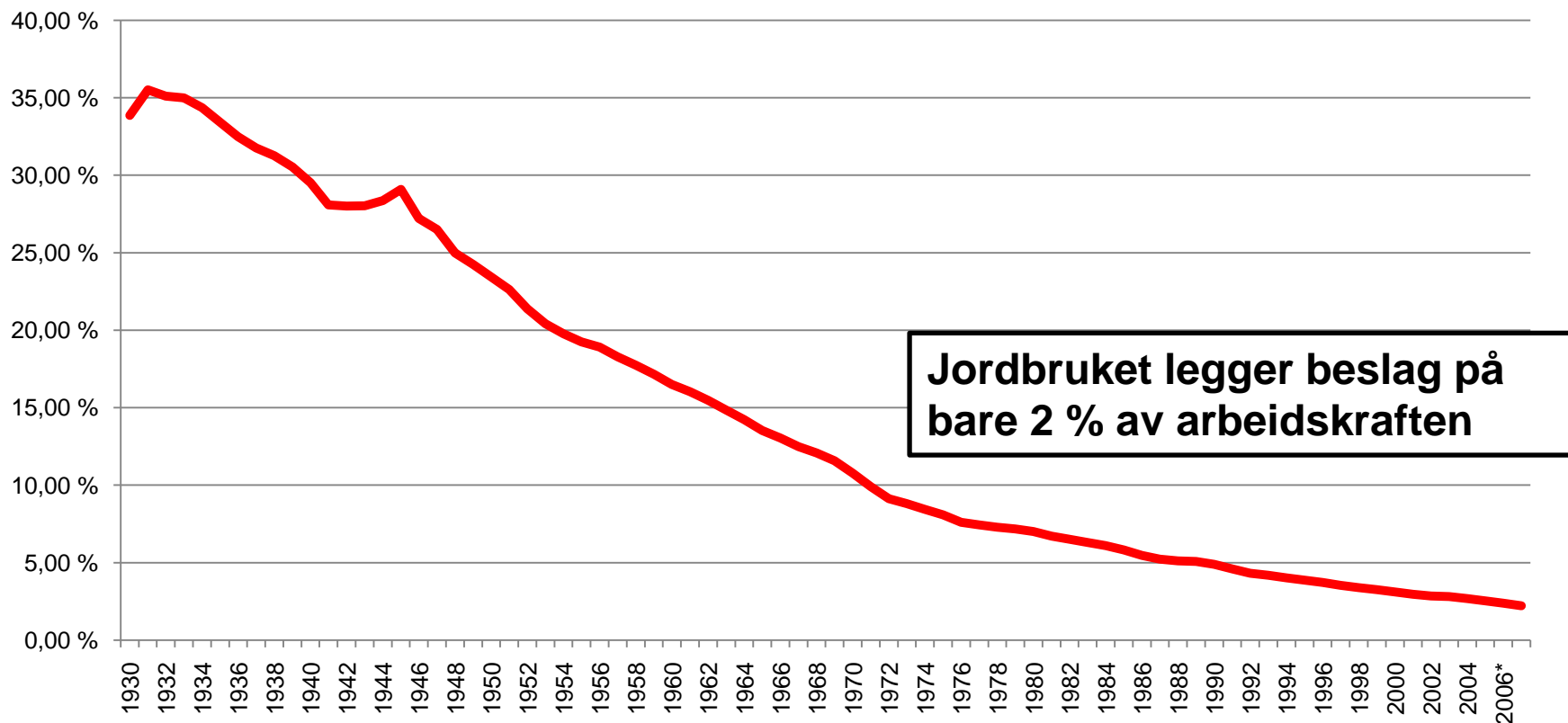
Derfor må vi:

- **øke produksjonen** på de arealene som er i drift
- **stoppe avgangen av areal** og øke og kompensere utgatte areal med nydyrking

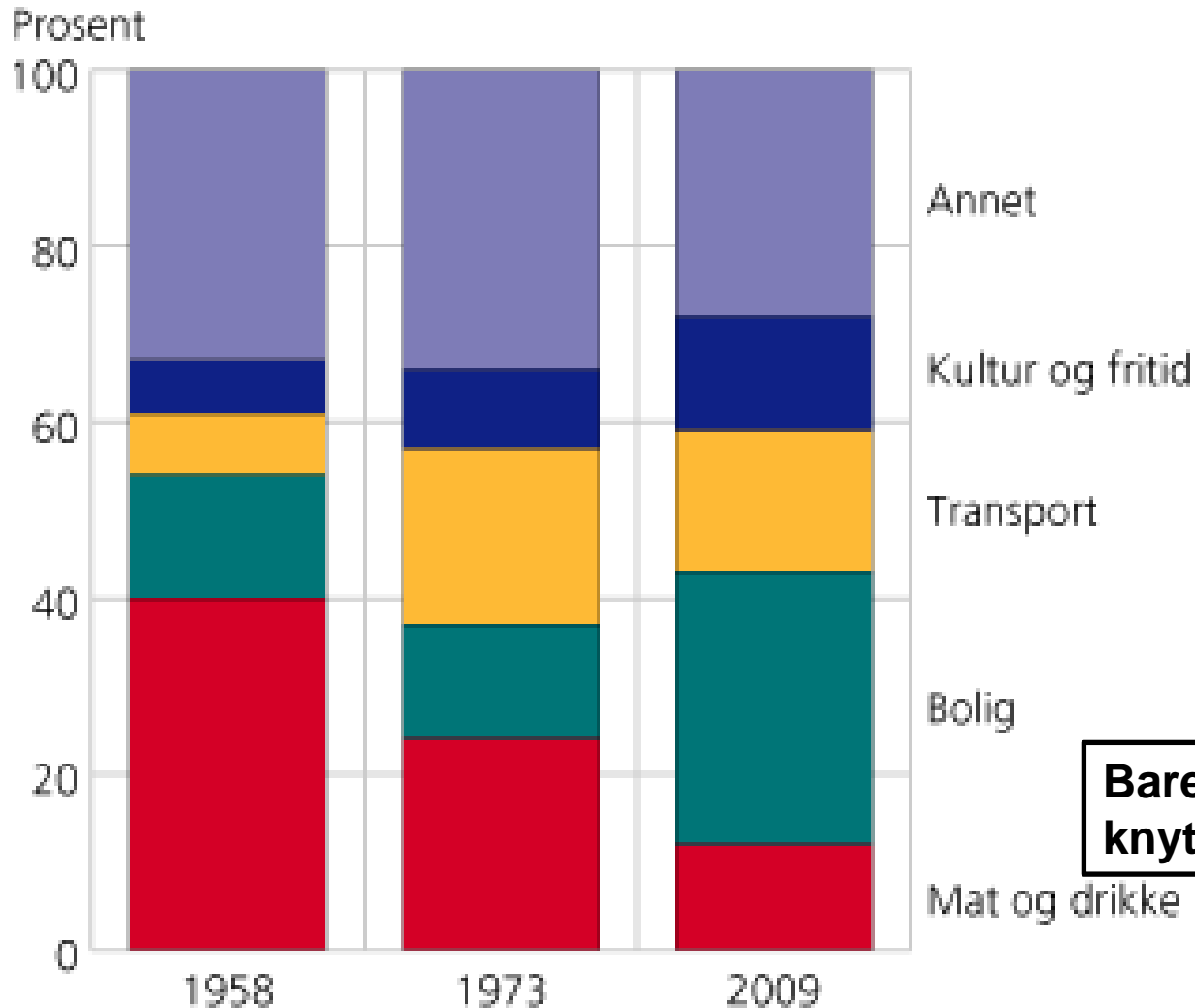
Ressursbruk

- Vi bruker nesten ikke ressurser på matproduksjon.

Jordbrukets andel av samlet sysseletting 1930-2008

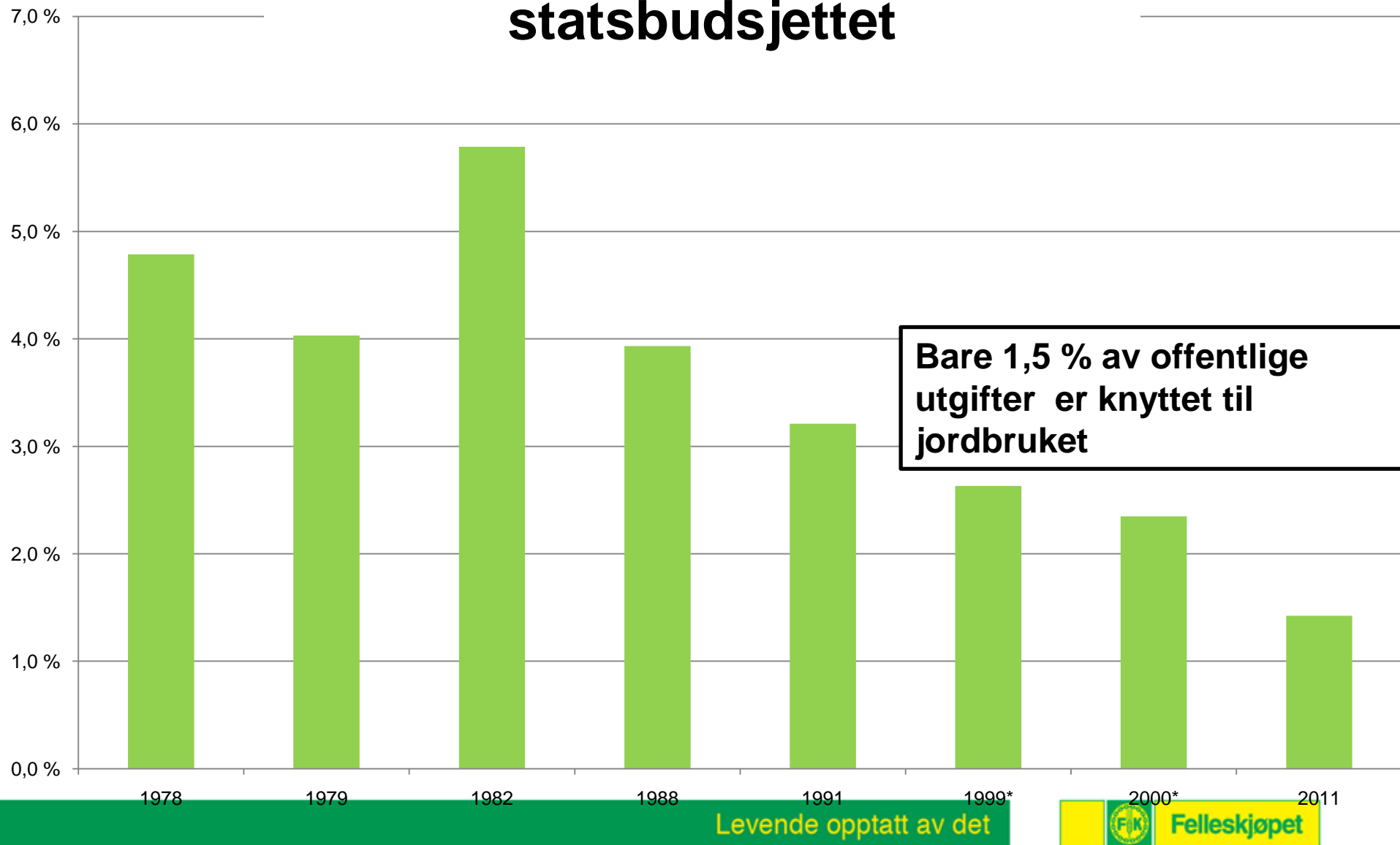

Fordeling av husholdningsutgifter. 1958, 1973 og 2009

Bare 11 % av forbruket er knyttet til mat og drikke

Støtte til jordbruket som andel av statsbudsjettet

Hva er Norges konkurranseulempe ?

Avlingsnivå

Yield (Hg/Ha)

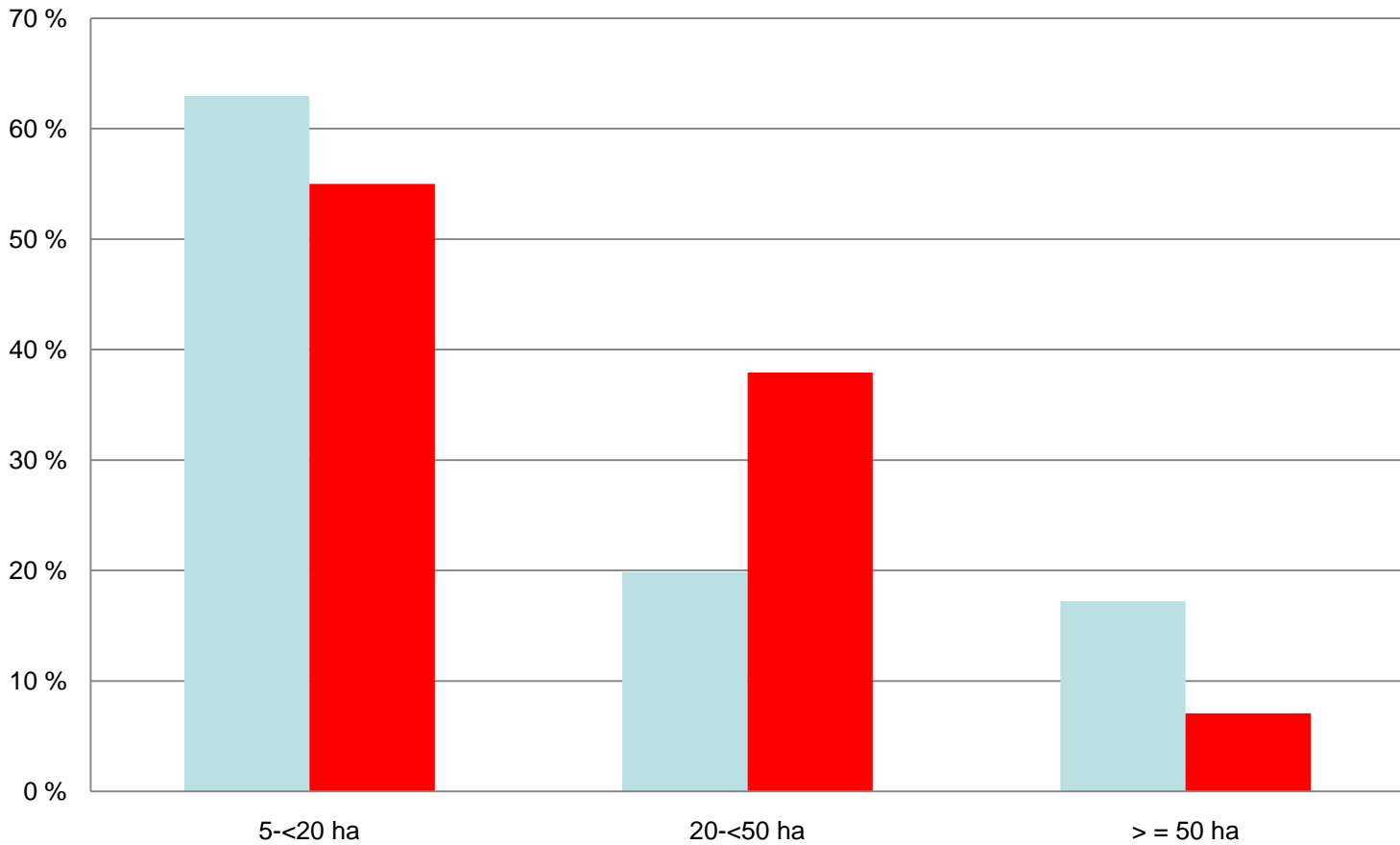
year				
country		item	2008	
	Norway	Wheat	48548	Fc
	Russian Federation	Wheat	24458	Fc
	Sweden	Wheat	61087	Fc
	United States of America	Wheat	30174	Fc

Fc = Calculated data

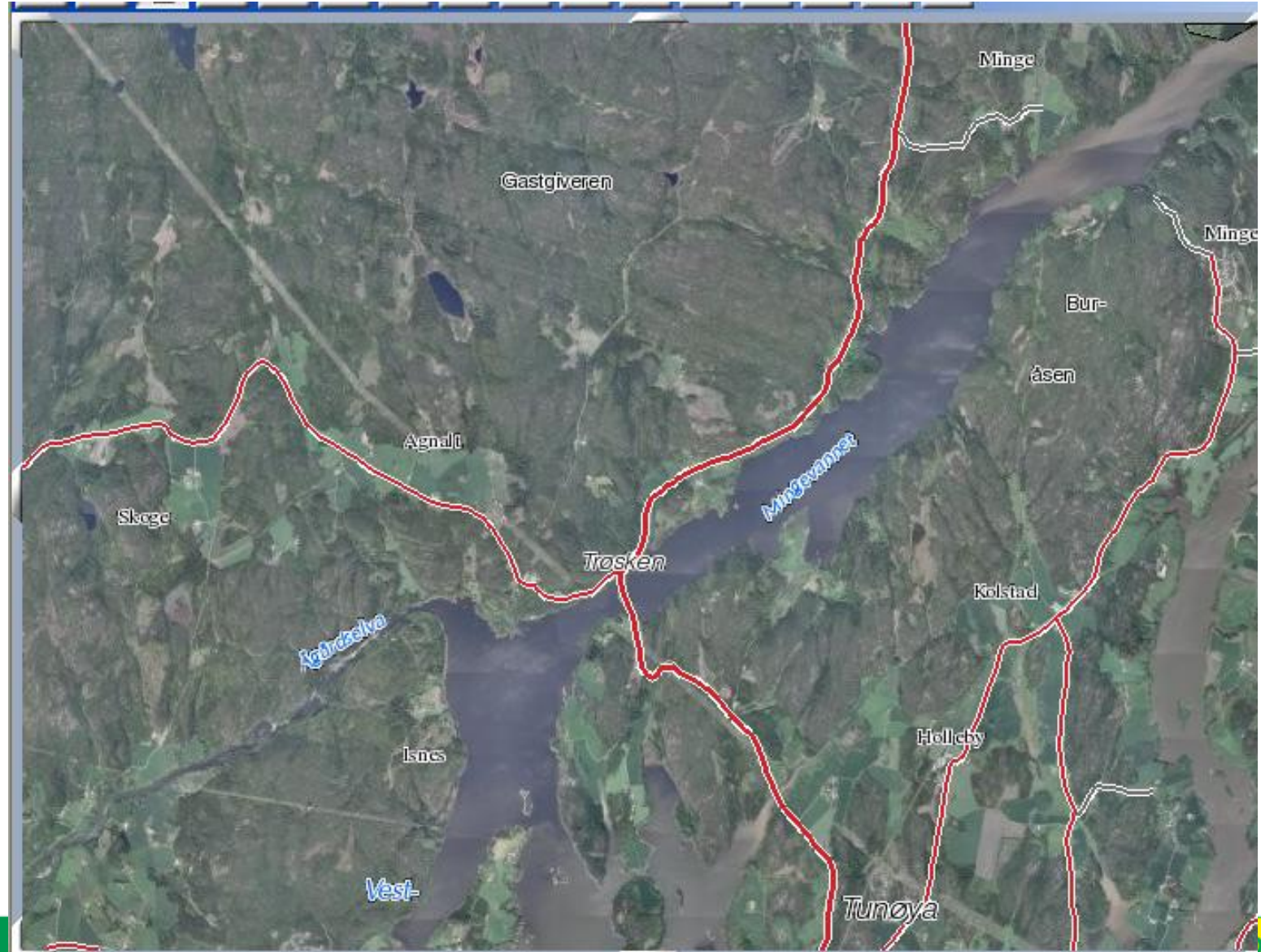
FAOSTAT | © FAO Statistics Division 2010 | 28 September 2010

Bruksstørrelse EU-Norge

Bruksstørrelse

90.000 dekar i Østfold

 2 km

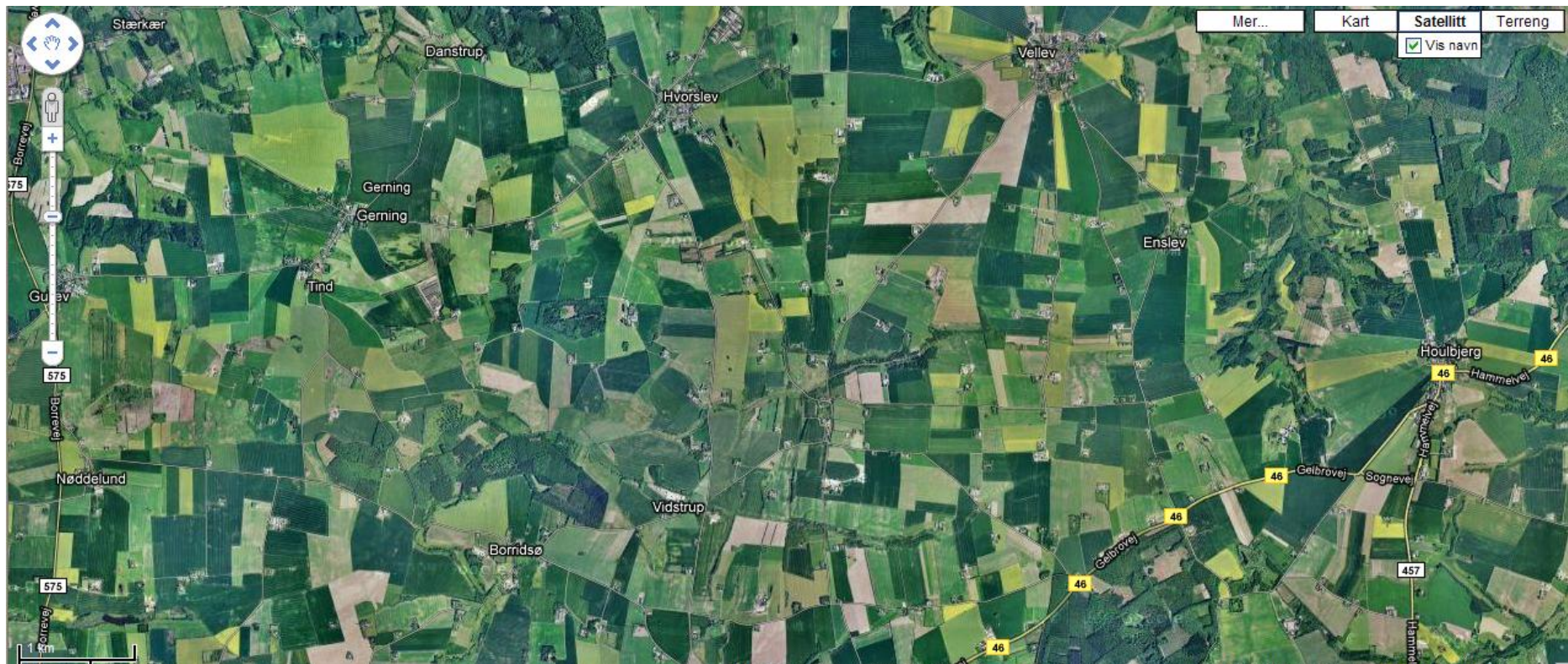
Informasjon om systemet og
rettigheter til bildene

UTM 32
(Euref89)

Nord: 658461
Øst : 62301

et

Jylland Danmark

Levende optatt av det

Felleskjøpet

Nebraskar USA

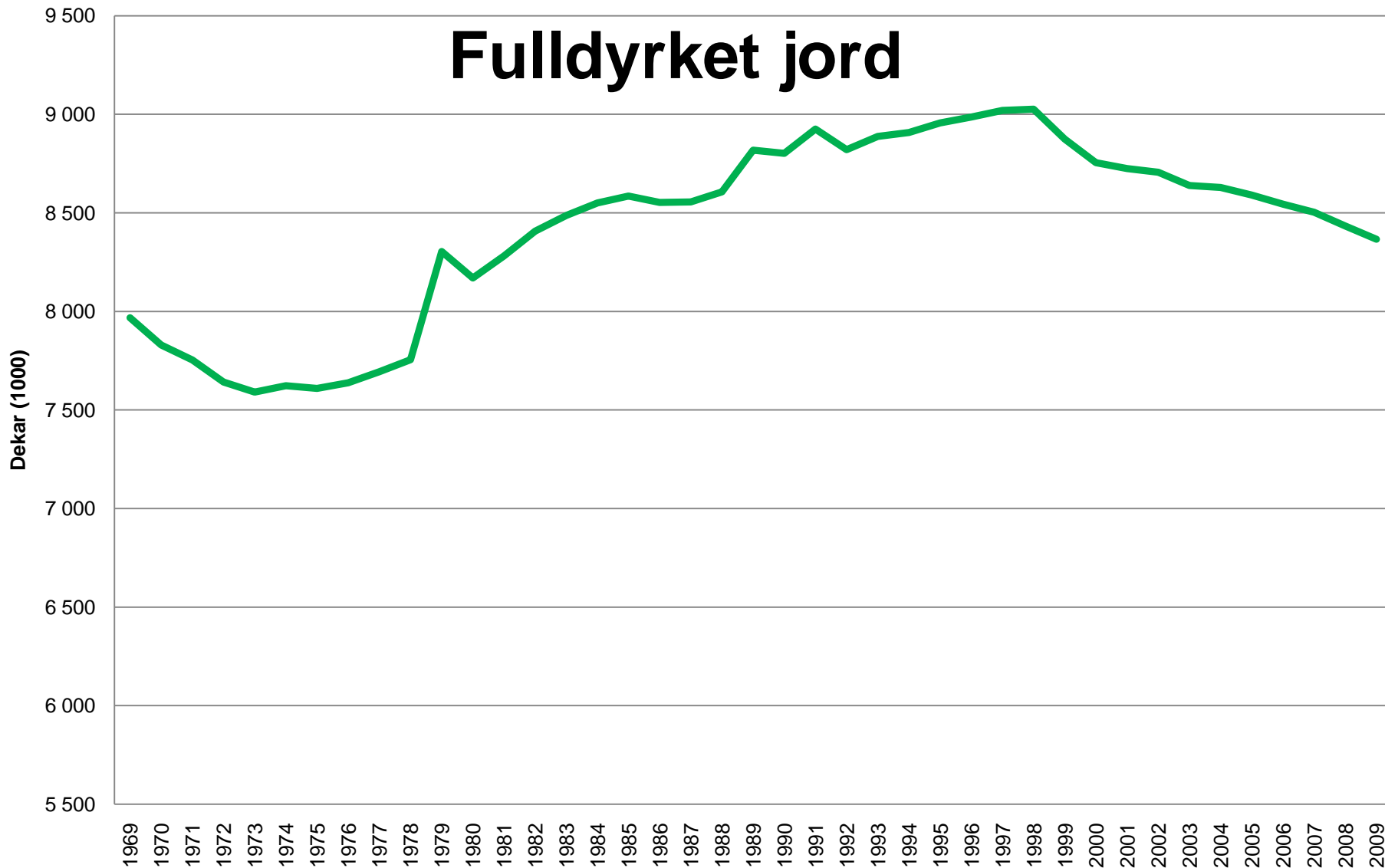

Grenser for kor effektive vi
kan bli i Norge

Om å snu trender..

- Arealutvikling
- Produktivitet

Fulldyrket jord

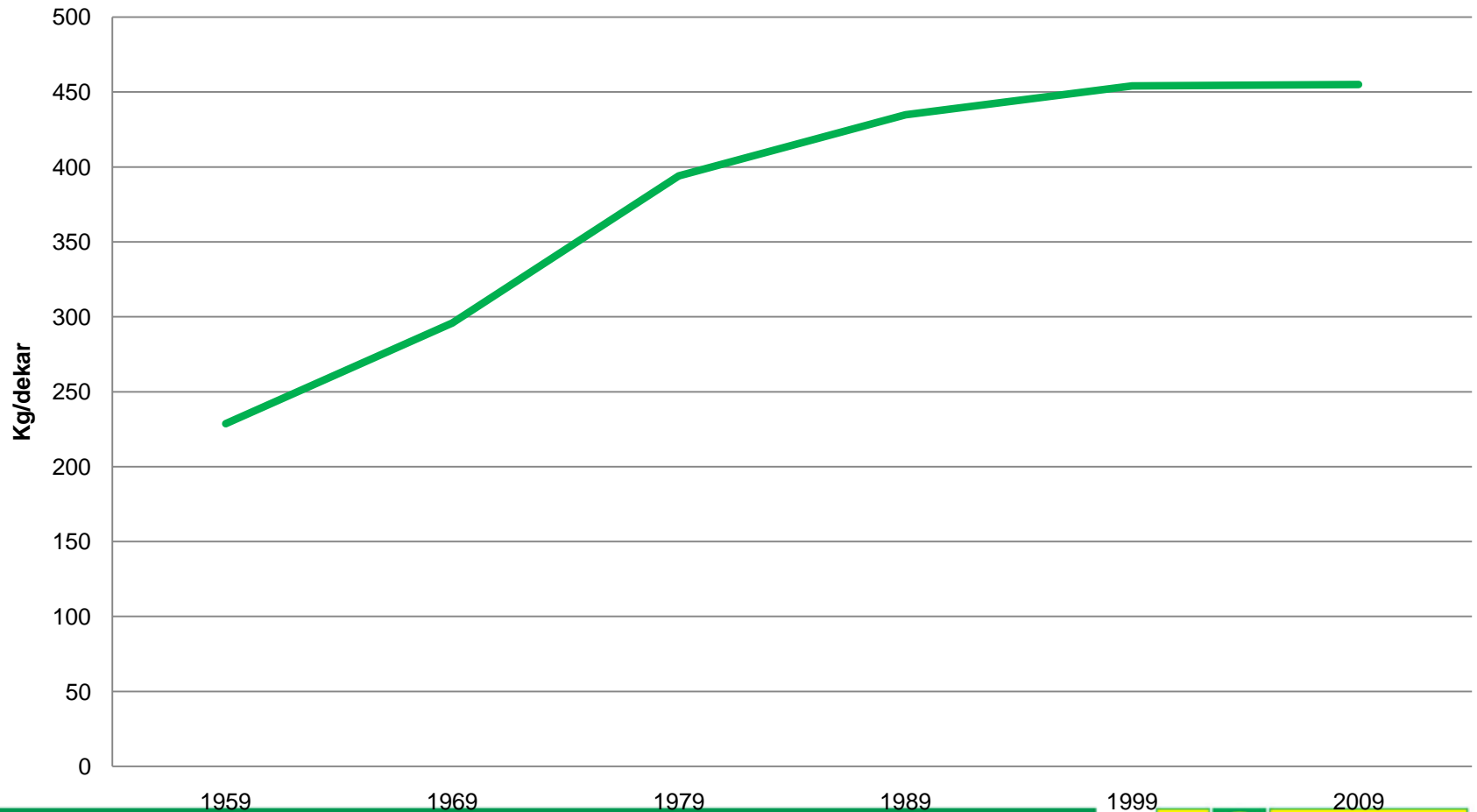

Levende opptatt av det

Felleskjøpet

Normalårsavling hvete

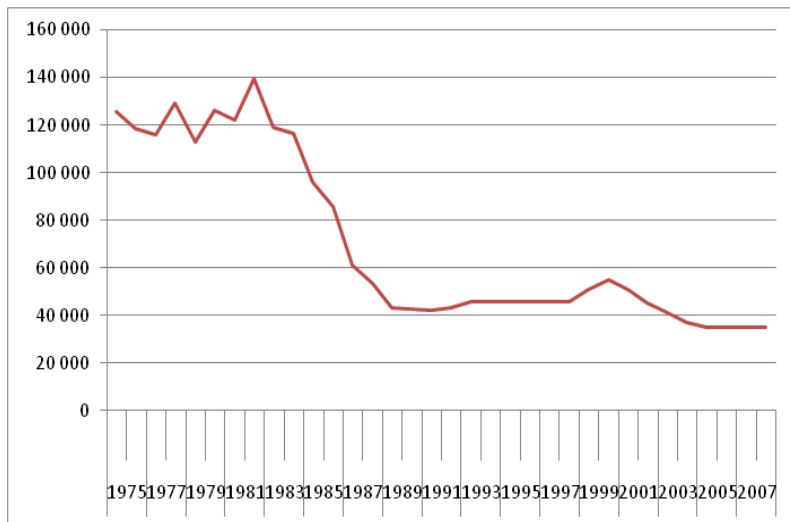

Levende opptatt av det

Jordas produksjonsevne

Grøftet areal

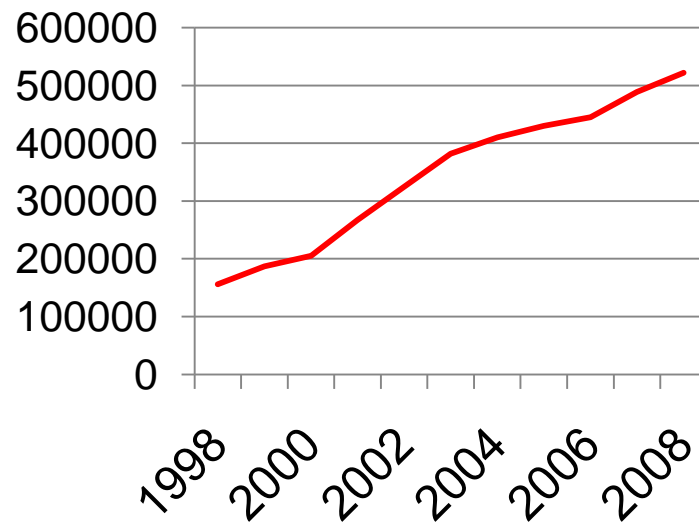
1980 – 140.000 dekar grøftet

2009 – 40.000 dekar grøftet

Utvikling i :

- Jordpakking??
- Kalking??
- Moldinnhold ??

Økologisk areal

Hvordan gjøre det lønnsomt å utnytte arealene bedre?

Noen ideer om hva som må til for å øke forproduksjon.....

- **Statusheving**; verdsette den dyktige bonde.
- **Styrke økonomien!!!**
- **Høy kornpris** gjør det lønnsomt å produsere korn og gras.
- Akseptere at vi bor i NORGE
 - Opprettholde en **variert struktur**. Noen må fortsatt ha utstyr og mulighet til å utnytte bakker og smålapper
 - **Målrette tiltak** mot regioner og areal typer hvor avgangen er sterkest.
- **Støtte til grøfting og istandsetting av jord.**
- **Nydyrking** – stort potensial.
- **Styrke forskning, planteforedling, kunnskapsformidling.**